

HEBREW SECOND ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER I

EXAMINATION NUMBER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Time: 2 hours

100 marks

PLEASE READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY

1. This question paper consists of 14 pages. Please check that your paper is complete.
 2. Read all questions carefully and answer only what you have been asked.
 3. Answer all questions in Hebrew unless you are asked differently.
 4. There is no need to vocalise unless you are requested otherwise.
 5. Answer Section A on the question paper and Section B in the Answer Book provided.
 6. Write only in black or blue ink. It is in your own interest to write legibly.
 7. The text of the poem '**El Maleh Rachamim**' and '**Magash Hakesef**' is attached.
-

Proposed time allocation:	80 minutes for Section A 40 minutes for Section B
----------------------------------	--

SECTION	QUESTION	LO 2	LO 4	TOTAL
A				
Article 1	Ex. a	6		6
	Ex. b	6		6
	Ex. c	4		4
	Ex. d	3	1	4
	Ex. e1	2	1	3
	Ex. e2	3	2	5
Sub total		24	4	28
Article 2	Ex. a	10		10
	Ex. b	6		6
	Ex. c	4	2	6
	Ex. d	3	1	4
	Ex. e1	1	1	2
	Ex. e2	3	1	4
Sub total		27	5	32
PRESCRIBED TEXTS	A1	3	1	4
	A2	7	3	10
	B	4	2	6
	C	7	3	10
	D	7	3	10
Sub total		28	12	40
TOTAL		79	21	100

SECTION A

READING FOR MEANING: UNSEEN TEXT

מאמר א'

קראו את המאמר הבא וענו על הפעילויות אחריו: (28)

גיל ההתבגרות: הצבת גבולות ויחסים בין הורים לבני נוער	
1 תקופת ההתבגרות ידועה כאחת התקופות הקשות ביותר בהתפתחות של ילדים. הקושי הוא לא רק של ההורים והמשפחה, אלא גם של הנער עצמו. עם זאת חשוב לזכור שמתוך הקשיים באים ההישגים ובסופו של דבר מתפתחים יחסים חדשים, ואפילו טובים, בין הנער לבין הוריו ובין הנער לסביבה שלו.	1
5 בתקופת ההתבגרות הנער עובר תהליך של התפתחות מילד למבוגר. לכן, יש אצלו מתח מתמיד בין תלות לבין עצמאות, בין התחושה של "אני יודע הכל" לבין חוסר אונים (helplessness). יש לנער צורך להיות עם המשפחה אבל גם להיות עם החברים.	5
9 מצד אחד הוא רוצה להיתנסות בדברים חדשים ולהרגיש "גדול" ולכן הוא לא רוצה שיגידו לו מה לעשות (באיזו שעה לחזור הביתה ממסיבה, מתי להכין שיעורי בית, עם מי לצאת ואיך להתלבש). מצד שני, במקרים רבים, מתברר לנער שבכל זאת הוא עדיין זקוק לשמוע להוריו.	9
13 מבחינת ההורים: מצד אחד, אין ספק שההורים צריכים לתת לנער מידה של חופש בגיל זה, אבל מצד שני, ההורים צריכים לשים לנער גבולות ברורים של מה מותר ומה אסור. לא תמיד ההורים מסכימים עם ההחלטות העצמאיות של הנער ולא תמיד ההורים מוכנים לקחת את הסיכונים שהוא מוכן לקחת.	13
17 כך קורה שבגיל ההתבגרות בני הנוער וההורים עוברים ביחד תקופה של מתחים - בין קירבה לריחוק ובין תלות לעצמאות. ההורים לא צריכים לפחד מתהליך ההתבגרות שעובר על ילדיהם. יכולת ניווט (direction) נכונה של ההורים בתקופה זו תבטיח התפתחות נפשית בריאה של הילדים, שהם, למעשה, המבוגרים של מחר.	17

(מעובד מתוך מאמר מאת ד"ר דניאל גוטליב שהתפרסם על ידי "מכון שינוי" בהרצליה).
(<http://www.machonshinui.co.il>)

הפעילויות:

א. סמנו את המשפט המתאים ביותר לכל אחד מן המשפטים הבאים על פי התוכן והרעיונות של המאמר: (6)

1. "הקושי הוא לא רק של ההורים והמשפחה, אלא גם של הנער עצמו" (שורה 2)

- א. להורים קשה להתמודד עם נער בגיל ההתבגרות.
- ב. לא רק להורים קשה להתמודד עם נער בגיל ההתבגרות, אלא גם לילד קשה.
- ג. להורים לא קשה להתמודד עם נער בגיל ההתבגרות.

2. "יש אצלו מתח מתמיד בין תלות לבין עצמאות" (שורות 5 - 6)

- א. הנער לא רוצה להיות תלוי בהוריו.
- ב. מצד אחד, הנער רוצה לעשות דברים בכוחות עצמו, אבל מצד שני, הוא מרגיש שהוא צריך את הוריו.
- ג. הנער מרגיש שיש עליו לחץ להיות עצמאי לגמרי.

3. "ההורים צריכים לשים לנער גבולות ברורים" (שורה 14)

- א. ההורים צריכים לתת לנער חופש לעשות מה שהוא רוצה.
- ב. ההורים צריכים לאסור על הנער לצאת למסיבות עם חבריו.
- ג. ההורים צריכים לחנך את הנער שיש דברים שהוא יכול לעשות ויש דברים שאסור לו לעשות.

ב. למי או למה מתייחסות המילים הבאות במאמר? (6)

1. "...מתוך הקשיים באים ההישגים..." (שורה 3)

של מי הקשיים? _____

2. "... מתח מתמיד בין תלות לבין עצמאות..." (שורה 6)

במי התלות? _____

3. "...הוא רוצה להיתנסות בדברים חדשים..." (שורה 9)

מי?

למה?

4. "...עוברים ביחד תקופה של מתחים..." (שורה 17)

מי?

אילו מתחים הם עוברים?

ג. בחרו את הפירוש הקרוב ביותר למילים הבאות מתוך המאמר: (4)

1. התפתחות (שורה 1)

א. מעבר משלב לשלב.

ב. פיתוח יכולות

ג. פתיחות בין הורים לילדים.

2. הישגים (שורה 3)

א. הצלחות

ב. תיסכולים

ג. שינויים

3. זקוק (שורה 12)

א. חייב

ב. צריך

ג. מותר

4. סיכונים (שורה 16)

א. הזדמנויות

ב. מעשים מסוכנים

ג. מסקנות

ד. האם כותב המאמר פסימי או אופטימי ביחס לעתיד היחסים שבין הורים לילדיהם בגיל ההתבגרות? הסבירו והוכיחו תשובתכם על פי המאמר. (4)

ה. התבוננו בתמונה שלפניכם וענו על השאלות אחריה:

1. מה אתם רואים בתמונה? (אתם צריכים גם להתייחס לדברי האבא והבן) (3)

2. מהו הקשר בין התמונה למעלה והמאמר? כיתבו רק רעיון אחד והסבירו אותו במלואו: (5)

מאמר ב'

קראו את המאמר הבא וענו על הפעילויות אחריו: (32)

1	לפי סקר חדש שהתפרסם בישראל נמצא, שבין השנים 2009-2010 היתה עלייה גדולה במעשי פשע של קטינים (בני נוער מתחת לגיל 18). בשנה האחרונה קטינים ביצעו (עשו) יותר מ- 34,000 מקרים של פשע כמו תקיפה, רצח ומעשי אונס.
4	פסיכולוגים ואנשי חינוך מוצאים שלוש סיבות מרכזיות לגידול בפשע בקרב בני נוער. רבים מבני הנוער, שביצעו מעשים של פשע הם עולים חדשים, בעיקר עולים מרוסיה ומאתיופיה. האחוז של העולים החדשים, שמבצעים פשעים, גבוה מאוד ביחס למספר שלהם באוכלוסיה (population) הישראלית.
8	הסיבה הראשונה לגידול בפשע של בני נוער היא טיפול לא נכון בבני נוער עולים ובמשפחות שלהם. בני נוער אלה סובלים ממשבר, כי הם לא מקבלים מספיק תמיכה מן האוכלוסיה הוותיקה בארץ. הם סובלים ממצבים של מתח, תיסכול והרגשה שאין להם מקום בחברה הישראלית. זוהי תופעה ידועה שקוראים לה "דור שני לעלייה".
12	סיבה אחרת לעלייה בפשע בקרב בני נוער בישראל היא הטרור, שהיה עד לפני שנים אחדות מצב כמעט יומיומי בישראל. כתוצאה מכך לצעירים רבים יש הרגשה של חוסר רגישות לסבל של הזולת (אנשים אחרים) והם רואים באלימות משהו נורמטיבי (רגיל, נורמלי).
16	הסיבה השלישית והמשמעותית (העיקרית) מכולן היא כלכלית: ממשלת ישראל משקיעה כספים רבים בביטחון ולכן היא לא נותנת מספיק כסף לרווחה (welfare) של האוכלוסיה החלשה. התוצאה היא שבני נוער רבים בקרב האוכלוסיה הזו סובלים ופונים לפשע.
20	אין ספק שגם להורים יש "יד בדבר". הורים רבים לא מעורבים מספיק בחיים של ילדיהם ואין להם זמן וידע לטפל בבעיות של ילדיהם בבית הספר.

מעובד מתוך מאמר בשם "ילדי הצל של ישראל" מאת אמיר שואן, שפורסם

ב "ידיעות אחרונות" 7 ימים, 19.11.2010

א. סמנו את המשפטים הנכונים על פי התוכן והרעיונות של המאמר: (10)

1. רק בשנה האחרונה היתה עלייה בפשע בקרב בני נוער בישראל.
2. הפשעים שקטינים מבצעים הם לא כל כך חמורים (קשים).
3. לא רק עולים חדשים מבצעים פשעים חמורים כמו תקיפה ורצח.
4. האחוז של עולים חדשים שמבצעים מעשי פשע, קטן ביחס למספר שלהם באוכלוסיה הישראלית.
5. לבני הנוער, שההורים שלהם עולים חדשים, קוראים "דור שני לעלייה".
6. לבעיות הביטחון בישראל יש השפעה שלילית (נְגַטִיבִית) על בני נוער.
7. יש צעירים שחושבים שלהיות אֵלִים זה דבר נורמטיבי.
8. הממשלה בישראל מקציבה (נותנת) הרבה כסף כדי לעזור לאוכלוסיה החלשה.
9. בני נוער שעלו מאתיופיה ורוסיה מרגישים שהישראלים לא מקבלים אותם.
10. העלייה בפשע של קטינים היא גם האחריות של ההורים.

ב. למי או למה מתייחסות המילים הבאות במאמר? (6)

1. "...גבוה מאוד ביחס למספר שלהם..." (שורות 6 - 7)

מה גבוה מאוד? _____

של מי? _____

2. "... שהיה מצב כמעט יומיומי..." (שורות 12-13)

מה היה מצב כמעט יומיומי? _____

3. "... הם רואים באלימות משהו נורמטיבי..." (שורה 14-15)

מי? _____

מדוע? _____

4. "אין ספק שגם להורים יש "יד בדבר"...." (שורה 20)

באיזה "דבר" יש להורים "יד"? _____

ג. השלימו את המשפטים הבאים על פי התוכן והרעיונות של המאמר: (6)

1. בני נוער _____

כי _____

2. הורים _____

לכן _____

ד. כיתבו שתיים מהסיבות שהמאמר נותן לגידול בפשע בקרב בני נוער בישראל והסבירו אותן. (4)

* סיבה אחת: _____

* סיבה שנייה: _____

ה. קראו את הקטע הבא וענו על השאלות אחריו:

חלק גדול ממעשי הרצח בישראל נעשה על ידי קטינים. אחד מקורבנות הפשע הוא יצחק כוהן בן 23, שֶקֶטִין, עולה חדש מרוסיה, דקר אותו למוות בסֶפִין בקניון בתל-אביב. הרוצח הקטין קיבל עונש של 8 שנות מאסר. אימא של יצחק, כרמלה כוהן, אומרת: "כדאי להיות פושע בישראל, כי פושע בישראל יודע שהוא לא יקבל עונש קשה".

1. מדוע אימא של יצחק כוהן חושבת ש"כדאי להיות פושע בישראל"?
הסבירו דבריכם! (2)

2. כיתבו על שני רעיונות דומים בין הקטע למעלה לבין המאמר והסבירו אותם. (4)

רעיון אחד: _____

רעיון שני: _____

60 marks

SECTION B PRESCRIBED TEXTS

א. ישעיהו, פרק ב', פסוקים 2-4, פרק י"א, פסוקים 1-10:

קיראו את הפסוקים הבאים וענו על המשימות אחריהם:

"... even when you make many prayers, I will not hear: your hands are full of blood. Wash you, make you clean; put away the evil of your doings from before my eyes; cease the evil; learn to do well; seek judgment..."

(ישעיהו, פרק א', פסוקים 15 - 16)

1. הסבירו בעברית את דברי הנביא בפסוקים למעלה. (4)

2. לפי נבואת **אחרית הימים** - מה יהיה המצב באחרית הימים אחרי שהעם יתקן (ישנה) את ההתנהגות שלו?
 כיתבו **שתי פסקות. בכל פסקה רעיון אחד.** הסבירו את הרעיונות במלואם.
 (כ - 80 מילים) (10)

(14)

ב. "אופק" / בנימין תמוז

המורה בסיפור מוצג באור שלילי. כיתבו **פסקה** (כ- 60 מילים) ותנו **עצה אחת** למורה - איך הוא צריך להתנהג כלפי הילד - גיבור הסיפור.
 הסבירו את העצה שלכם.

(6)

ג. "מגש הכסף" / נתן אלתרמן

קיראו את הקטע הבא וענו על המשימה אחריו:

"הגבורה של החיילים הישראלים היא לא בזכות הכוח והנשק, אלא בזכות ההכרה (recognition, knowledge) של שליחות, של הצורך להגן על מדינת ישראל, של אהבה לארצם ושל ההבנה שיש להם תפקיד קשה - לשמור על הקיום של האומה היהודית בארץ המולדת שלה, ארץ ישראל."

(דברי יצחק רבין ז"ל בנאום (speech) אחרי מלחמת ששת הימים, 1967)

כיתבו **בפיסקה** (כ- 80 מילים) על הקשר בין דברי רבין למעלה ובין המוטו של השיר "מגש הכסף", תיאור הנערה והנער ודברי הנערה והנער לאומה בסוף השיר.

(10)

ד. "אל מלא רחמים"/יהודה עמיחי

כיתבו **בפיסקה** (כ - 80 מילים) מהם המחשבות והרגשות שלכם לאחר שקראתם את השיר. הסבירו את דבריכם וצטטו מהשיר (לפחות 2 ציטוטים).

(10)

40 marks

"מגש הכסף" / נתן אלתרמן

" אין מדינה ניתנת לעם על מגש של כסף" (חיים וייצמן)

...והארץ תשקוט. עין שמים אודמת
תעמעים לאיטה
על גבולות עשנים,
ואומה תעמוד - קרועת לב אך נושמת...-
לקבל את הנס
האחד אין שני...

היא לטקס תיכון. היא תקום למול סהר
ועמדה, טרם יום, עוטה חג ואימה.
-- אז מנגד יצאו
נערה ונער
ואט-אט יצעדו הם אל מול האומה.

לובשי חול וחגור, וכבדי נעלים,
בנתיב יעלו הם
הלוח והחרש.
לא החליפו בגדם, לא מחו עוד במים
את עקבות יום-הפרך וליל קו-האש.

עייפים עד בלי קץ, נזירים ממרגוע,
ונוטפים טללי נעורים עבריים--
דום השניים יגשו,
ועמדו לבלי נוע.
ואין אות אם חיים הם או אם ירונים.

אז תשאל האומה, שטופת דמע-וקסם.
ואמרה: מי אתם? והשניים, שוקטים,
יענו לה: אנחנו מגש הכסף
שעליו לך ניתנה מדינת היהודים.

כך יאמרו. ונפלו לרגלה עוטפי-צל.
והשארו יסופר בתולדות ישראל.

אל מלא רחמים / יהודה עמיחי

אל מלא רחמים,
אלמלא האל מלא רחמים
היו הרחמים בעולם ולא רק בו.
אני, שקטפתי פרחים בחר
והסתכלתי אל כל העמקים,
אני, שהבאתי גויות מן הגבעות,
יודע לספר שהעולם ריק מרחמים.

אני שהייתי מלך המלח ליד הים,
שעמדתי בלי החלטה ליד חלונני,
שספרתי צעדי מלאכים,
שלבי הרים משקלות כאב
בתחרויות הנוראות,
אני, שמשתמש רק בחלק קטן
מן המילים שבמילון.

אני, שמוכרח לפתור חידות בעל כרחי
יודע כי אלמלא האל מלא רחמים
היו הרחמים בעולם
ולא רק בו.

Total: 100 marks